46515 - Konsinye yöntemiyle alışverişin hükmü

Soru

Konsinye yöntemiyle alışverişin hükmü nedir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Konsinye: Bir ürünü satıcıdan satın alır, satmadığı takdirde tekrar kendisine iade edeceğine dair anlaşma yapar, sattığı miktarı ise satın almış olur.

Bu tür alışveriş şeklini alimler yasaklamıştır. Çünkü bu alışverişte belirsizlik ve aldanma mevcuttur. Alıcı ve satıcı satın alacakları miktarı bilmezler. Ürünün tümü mü iade edilecek yoksa bir bölümü mü yoksa hiçmi iade edilmeyecek?

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in aldanma içeren alışverişi yasakladı. Muslim 1513)

Aldanma satışı, sonucu belirsiz olan her tülü alışveriştir.

İbn Kudame (el Muğni 6/325) şöyle dedi: İki taraf arasında yapılan alışverişte; "Malı satarsa geçerli, satmadığı takdirde geri verecek" şeklinde şart koşmak geçersizdir. Bu şekilde satış geçerli mi? Bu konuda iki rivayet var. El Kadi: Ahmen bin Hambel'e göre satış geçerlidir. El Hasan, Şabi, Nahai, Hekam, ibn Ebi leyla, Ebi sevr de bu görüşteler.

İkincisi: Satış geçersizdir. Ebu Hanife ve Şafii bu görüşteler. Çünkü geçersiz şart satışı da geçersiz kılar."

İbn Useymin Rahimehullah'a konsinye satışı sorulur.

Cevap: "Bu satışın şekli şu şekilde olur: Bu malı sana satıyorum, sattığın kadarını benden almış sayılırsın geri kalanı da iade edersin. Bu tür alışveriş haramdır. Çünkü bunda belirsizlik var. Ayrıca

hem satıcı hem alıcı, bu üründe ne kadarıyla tasarruf hakkına sahip olduğunu bilmiyor. Böylece belirsizlik ortaya çıkar. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'den sabit olduğuna göre aldanma içeren alışverişler yasaklanmıştır. Bunda da aldanma mevcuttur.

Fakat satış konusunda her iki taraf tasarruf etmeleri gerekirse, ürün sahibi diğer tarafa satış vekaleti verir. Vekalet karşılığından ona bir ücret tayin eder, böylece her iki taraf amaçlarına ulaşır. İkincisi birincisine vekil olduğunda bir sakınca yoktur. (Likaet bab el Meftuh 3/183)

En iyisini Allah bilir.